

Optimalno osiguranje

Socijalna sigurnost u Austriji

wirtschaftsmuseum

2013

Informacija Austrijskog muzeja za društvo
i gospodarstvo izrađena za Glavnu udruhu austrijskih
nositelja socijalnog osiguranja.

www.sozialversicherung.at

Austrijsko socijalno osiguranje nudi odgovornu zaštitu u slučaju bolesti, starosti i nezgoda na poslu po mjeri osiguranika. Uvelike utječe na socijalni mir, blagostanje i demokratsku strukturu u Austriji. Jamči socijalnu sigurnost u Austriji. Što se tiče kvalitete života i zdravstvenog sustava Austrija na internacionalnom nivou zauzima jedno od vodećih mjesta..

Zdravstveno osiguranje prije svega snosi troškove za medicinske usluge bez obzira na visinu uplaćenih doprinosa. Mirovinsko osiguranje pomaže pri očuvanju životnog standarda tijekom mirovine. Osiguranje za slučaj nesreće sprječavanegode na radu i bolesti koje nastaju od posljedica rada te snosi liječenje. Usluge se financiraju iz doprinosa od strane osiguranika kao i od strane poslodavaca, a tijekom mirovine se usluge djelomično nadoknađuju iz poreznih sredstava.

Pridajemo veliku važnost zdravstvenoj preventivi i razumijevanju zdravog načina života. Cilj je poticanje stvaranja svijesti o zdravom načinu ophođenja vlastitim tijelom kako na radnom mjestu tako i tijekom slobodnog vremena. Od važnosti su nam poboljšanje uvjeta rada kako bi se spriječile nezgode na radnom mjestu, bolesti vezane uz posljedice rada kao i prijevremeni prekid radnog vijeka i rehabilitacija.

Brošura Vam nudi sažet pregled sustava, principa i organizacije.

dr. Hans Jörg Schelling

Predstavnik saveza

Glavna udruga austrijskih nositelja socijalnog osiguranja

© Vlasnik medija i izdavač: Austrijski muzej za društvo i gospodarstvo,
Vogelsanggasse 36, 1050 Beč, tel. 01 5452551, faks. 01 5452551-55,
e-mail: wirtschaftsmuseum@oegwm.ac.at, web: <http://www.wirtschaftsmuseum.at>
Izrađeno za Središnju udrugu austrijskih nositelja socijalnog osiguranja, Kundmanngasse 21,
1030 Beč, tel. 01 71132-1120, faks 01 71132-3785,
e-mail: presse@hvb.sozvers.at, web: <http://www.sozialversicherung.at>

Revidirano izdanje 2013 godine

Mreža socijalne sigurnosti

Socijalna država **garantira** sigurnost svakog pojedinca. Socijalna mreža osigurava medicinsku skrb, rehabilitaciju i osiguranje u starijoj dobi kao i u slučajevima nužde.

SOCIJALNO OSIGURANJE OBUHVAĆA

Zdravstveno osiguranje
Osiguranje od posljedica
nezgode
Mirovinsko osiguranje
Osiguranje tijekom nezaposlenosti

socijalno
osiguranje u
užem smislu

socijalno
osiguranje u
širem smislu

Obvezno osiguranje

Naknade u slučaju ispunjenja uvjeta za ostvarivanje prava
Financiranje pretežno **iz doprinosa**

SOCIJALNO ZBRINJAVANJE

Zaštita pripadnika vojske, Zaštita žrtava rata, Skrb za žrtve, ...

Potpora obitelji i državna potpora
određenim kategorijama osoba

Naknade u slučaju ispunjenja
zakonskih uvjeta

Financiranje iz općih poreza

SOCIJALNA SRKB/ MINIMALNA NAKNADA ZA ŽIVOTNE POTREBE

Pomoć za invalide
Smještaj u domove za njegu starijih osoba, Novčana pomoć, ...

“Posljednja karika” u lancu socijalne sigurnosti

Osiguranje minimalne egzistencije u neophodnim ili hitnim
slučajevima

Financiranje iz općih **poreza**

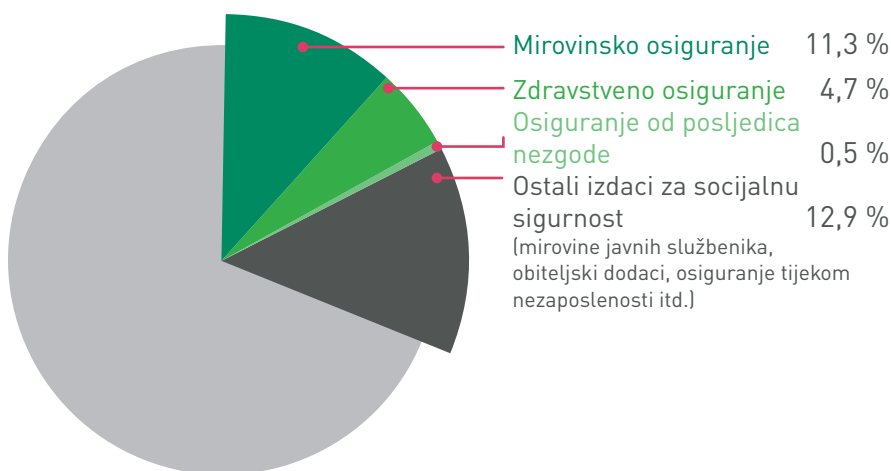
Socijalno osiguranje čini važan stup suradnje našeg suvremenog društva, a korijeni organizacije dosežu jednim dijelom sve do srednjeg vijeka.

SADAŠNJA UDRUGA AUSTRIJSKIH NOSITELJA SOCIJALNOG OSIGURANJA

Mirovinsko osiguranje	Zdravstveno osiguranje		Osiguranje od posljedica nezgode
Zavod za mirovinsko osiguranje	9 Pokrajinskih fondova za zdravstveno osiguranje	6 Fondova za zdravstveno osiguranje	Zavod za opće osiguranje od posljedica nezgode
Zavod za socijalno osiguranje trgovine i industrije			
Zavod za socijalno osiguranje poljoprivrednika			
Zavod za socijalno osiguranje za željeznice i rudarstvo			
Zavod za socijalno osiguranje za austrijske javne bilježnike	Zavod za socijalno osiguranje za zaposlene u javnim službama		

ODNOS IZDATAKA ZA SOCIJALNU SIGURNOST PREMA BRUTO DOMAĆEM PROIZVODU ZA GODINU 2011

Izdaci za socijalnu sigurnost: 88,3 milijardi € = 29,4% BDP-a

Samoupravljanje u Austriji

Samoupravljanje u ovom smislu znači, da država zadaće javnih službi prenosi na grupe, koje su izravno pogođene.

U AUSTRIJI POSTOJI VIŠE OBLIKA TE VRSTE SAMOUPRAVLJANJA

Samoupravljanje u profesionalnim zakonskim interesnim zajednicama kao što su

npr.
komore radnika, gospodarstva, poljoprivrede, liječnika i ljekarnika

Teritorijalno samoupravljanje u općinama

Samoupravljanje u socijalnom osiguranju

SAMOUPRAVLJANJE U SOCIJALNOM OSIGURANJU OSIGURAVA:

- ➔ **Neovisnost** o državnoj administraciji
- ➔ **Sudjelovanje** važnih društvenih snaga
- ➔ **Demokratsko** upravljanje blisko korisnicima
- ➔ **nebirokratsku** i jeftinu organizaciju
- ➔ **Jačanje** osjećaja solidarnosti
- ➔ **Rasterećenje** i decentralizaciju državne uprave

Austrijski sustav socijalnog osiguranja je od samog svog osnivanja u drugoj polovici 19. stoljeća organiziran po načelu samoupravljanja: predstavnici osiguranih osoba i poslodavci zajedno vode poslove socijalnog osiguranja. Država ima pravo nadzora.

Solidarnost

! Solidarnost je čin svjesne ljudskosti koji počiva na saznanju da su sva ljudska bića ovisna jedna o drugima.

SOLIDARNOST MEĐU PRIJATELJIMA:

- neformalna
- osobna
- jednostavna
- osjećajna
- cjelovita

SOLIDARNOST MEĐU STRANCIMA:

- institucionalizirana
- društvena
- kompleksna
- neutralna
- specijalizirana

SOCIJALNA PRAVDA

BLAGOSTANJE

SOLIDARNOST

SLOBODA

TEMELJ SOCIJALNOG OSIGURANJA JE SOLIDARNOST:

- **Na strani uplate doprinosa** ostvaruje se solidarnost onih koji zarađuju više u odnosu na one koji zarađuju vrlo malo.
- **Na strani korištenja usluga** ostvaruje se solidarnost onih kojima zaštita nije potrebna u odnosu na one kojima je ona potrebna.
- **Na temelju socijalne solidarnosti** mnogi su članovi obitelji besplatno uključeni u sustav socijalnog osiguranja.
- **U okviru mirovinskog osiguranja** ostvaruje se solidarnost zaposlenih u odnosu na umirovljenike = generacijska solidarnost.
- **Poslodavci i zaposleni** zajednički doprinose financiranju sustava.

Obvezno osiguranje

Tipično obilježje austrijskog socijalnog osiguranja je obvezno osiguranje. Ono u sustav socijalnog osiguranja uključuje gotovo sve zaposlene.

**ZAPOSLENE OSOBE moraju sklopiti
OBVEZNO OSIGURANJE koje pruža
OSIGURAVAJUĆU ZAŠTITU.**

OBVEZNO OSIGURANJE ZNAČI SLIJEDEĆE:

- **Osiguravajući odnos** zasniva se na temelju zakona.
- **Osiguravajuća zaštita** nastupa odmah nakon početka osiguranja bez čekanja (obveza prihvatanja osiguranja i u slučajevima prethodnih teških bolesti, ...).
- **Vrlo velik broj osiguranih osoba** jamči najpovoljniju raspodjelu rizika.
- Određeni bliski srodnici su također **osigurani bez plaćanja doprinosa**.
- **Visina doprinosa** ne ovisi o individualnom riziku.
- **Velika zajednica osiguranika** jača položaj za pregovore socijalnog osiguranja s partnerima koji pružaju usluge (liječnicima, ljekarnicima, ...)

OBVEZA SKLAPANJA OSIGURANJA ZNAČI SLIJEDEĆE:

- **Svatko** se sam mora pobrinuti da sklopi neko osiguranje.
- **Postoji mogućnost odabira rizika** između rizičnih i manje rizičnih osoba (nema obveze sklapanja ugovora o osiguranju).
- **Veće** ili dodatne premije za žene, djecu i kronične bolesnike.
- **Veći troškovi administracije**.

Bez odabira rizika

Medicinske usluge stoje na raspolaganju svim korisnicima socijalnog osiguranja bez obzira na njihov osobni rizik.

SOCIJALNO OSIGURANJE

ne smije odbiti zasnivanje osiguravajućeg odnosa koji je dužno sklopiti **prema zakonu**.

Socijalno osiguranje **ne smije** nikoga odbiti zbog nekog **povećanog rizika** (npr. bolesnici s AIDS-om, teški invalidi,)

PRIVATNA OSIGURANJA

mogu odbiti **visoke rizike** (npr. visoki rizik od profesionalne nezgode, starost, prethodne bolesti, ...)

Privatne osiguravajuće udruge redovito **raskidaju ugovore o pružanju usluga** pod određenim okolnostima (npr. kašnjenje u plaćanju premije).

Socijalno osiguranje niti kod plaćanja doprinosa a niti kod pružanja usluga ne pravi nikakve razlike među osiguranicima, tj. da li oni zarađuju mnogo ili malo, da li su muškog ili ženskog spola, da li su mladi ili stari, da li boluju od kroničnih bolesti ili su potpuno zdravi.

Privatna osiguranja u pravilu imaju značajke dodatnih osiguranja za određene usluge (npr. posebne usluge u bolnici, dodatna mirovina).

Neprofitni sustav

Socijalno osiguranje je zakonski obvezno da sredstvima doprinosa gospodari svrhovito i štedljivo te je primarno okrenuto socijalnim ciljevima a ne tržišnom gospodarstvu.

TROŠKOVI ADMINISTRACIJE U POSTOCIMA CJELOKUPNIH TROŠKOVA

Cjelokupno socijalno osiguranje u Austriji u 2011. godini

2,1%

Privatna osiguranja u Austriji (bez troškova propagande)

6,1%

Privatna osiguranja u Austriji (s troškovima propagande)

15–30%

Socijalno osiguranje pruža **visoko vrijedne usluge svim osiguranim osobama**. Od svakih 100 € doprinosa utroši se 97,9 € za usluge osiguranim osobama.

POSTUPAK REDISTRIBUCIJE

Zakonske mirovine financiraju se postupkom redistribucije. To znači **da se isplaćene mirovine najvećim dijelom financiraju iz uplaćenih doprinosa zaposlenih**. Ta sredstva se nadopunjuju doprinosom države iz prikupljenih poreza.

- **Nema** investicijskih i inflacijskih rizika
- **Brzo** i ekonomično prikupljanje doprinosa
- **Jačanje** osjećaja solidarnosti
- **Mali** administrativni troškovi

POSTUPAK KAPITALIZACIJE

Postupak kapitalizacije znači **da svatko mora uštedjeti vlastitu imovinu**. Ovu mogućnost treba prvenstveno smatrati nadopunom državnog mirovinskog sustava kojom se kompenziraju gubici zarade u starijoj dobi.

- **Svatko** štedi za svoju vlastitu mirovinu
- Različite visine **premija** i usluga
- **Investicijski** i inflacijski rizici
- **Veći** administrativni troškovi

Socijalno osiguranje u Austriji sa svoje tri grane (zdravstveno osiguranje, osiguranje od posljedica nezgode, mirovinsko osiguranje) pruža sveobuhvatnu zaštitu. Gotovo cjelokupno stanovništvo Austrije je obuhvaćeno barem jednom granom austrijskog socijalnog osiguranja.

TRI GRANE SOCIJALNOG OSIGURANJA U AUSTRIJI:

ZDRAVSTVENO OSIGURANJE
za slučaj bolesti, trudnoće i porođaja
za oko 8,4 milijuna ljudi

OSIGURANJE OD POSLJEDICA NEZGODE

za slučaj nezgoda na radu i profesionalnih bolesti
za oko 6,1 milijuna ljudi

MIROVINSKO OSIGURANJE
za osobne i obiteljske mirovine te za slučaj invalidnosti
za oko 5,8 milijuna ljudi

 2 milijun ljudi

      8,4 mil.

     6,1 mil.

     5,8 mil.

PRIHODI

socijalnog osiguranja 2011. g

Doprinosi osiguranih osoba i poslodavaca
oko 40,0 milijardi €

Ostali prihodi
oko 10,5 milijardi €

RASHODI

socijalnog osiguranja 2011. g.

Zdravstveno osiguranje oko
14,7 milijardi €

Osiguranje od posljedica
nezgode oko 1,4 milijarde €

Mirovinsko osiguranje
oko 34,1 milijardi €

Ostali prihodi su npr.:

Doprinosi države, uglavnom za vrijeme osiguranja za koje se ne plaćaju doprinosi za mirovinsko osiguranje (oko 6,6 milijardi €)

Nadoknada troškova dodataka za izjednačavanje u sustavu mirovinskog osiguranja (oko 1,0 milijarda €)

Participacije osiguranika (oko 0,1 milijarda €)

Povrat troškova za naknade u trudnoći i nakon porođaja (oko 0,3 milijarde €)

Sigurnost u starijoj životnoj dobi

Oko 3,6 milijuna zaposlenih osoba obuhvaćeno je sustavom mirovinskog osiguranja. Mjesečno se isplaćuje oko 2,2 milijuna mirovina. Socijalno mirovinsko osiguranje je u Austriji najznačajnije osiguranje za stariju životnu dob jer osigurava zadržavanje primjerenog životnog standarda i nakon prestanka aktivnog privređivanja.

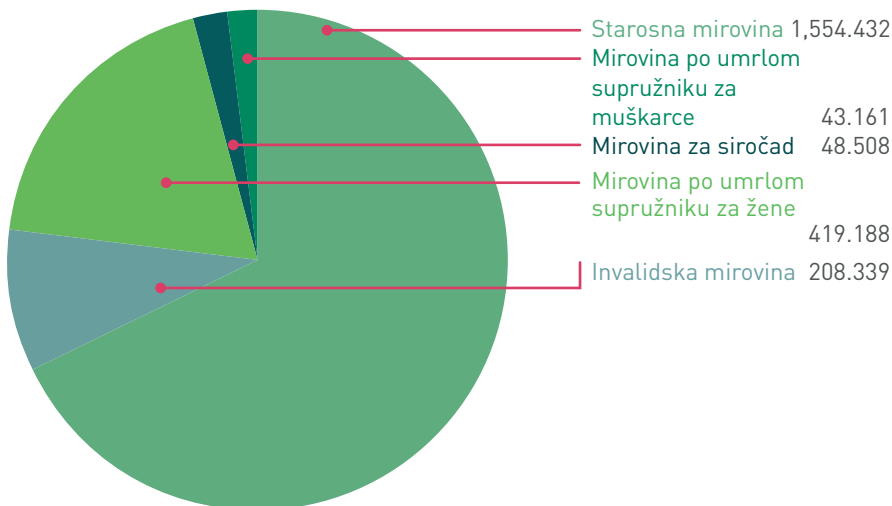
SOCIJALNO MIROVINSKO OSIGURANJE OBUHVAĆA:

- **Starosnu mirovinu**
- **Prijevremenu** starosnu mirovinu za dugo razdoblje osiguranja u slučaju nezaposlenosti (mirovinu s prijelaznim odredbama)
- **Mirovinu za radnike na teškim poslovima**
- **Obiteljsku mirovinu**
- **Mjere rehabilitacije**
- **Zdravstvenu preventivu**

Pravo na mirovinu ovisi o tome koliko dugo je neka osoba bila osigurana, o osnovici za izračun mirovine, a kod starosne mirovine o životnoj dobi.

STANJE MIROVINA PO VRSTI

(sve mirovine u prosincu 2012: 2,273.628)

Dugoročno financiranje

Sve duži životni vijek i niske stope nataliteta mijenjaju dobni sastav stanovništva. S time povezani izazovi za sustav mirovinskog osiguranja mogu se savladati ako se pravovremenim reformama provedu odgovarajuće prilagodbe u skladu s promijenjenim demografskim strukturama.

PROMJENA ODNOSA

školovanje - rad - mirovina

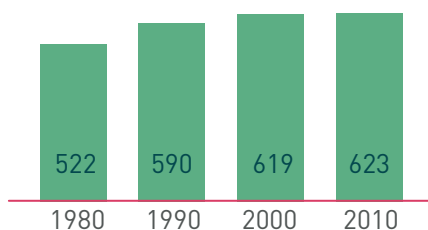

Broj umirovljenika u % cjelokupnog stanovništva

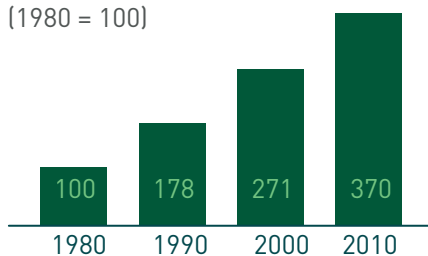
RAZVOJ STOPE OPTEREĆENJA MIROVINAMA

(broj mirovina na 1.000
zaposlenih)

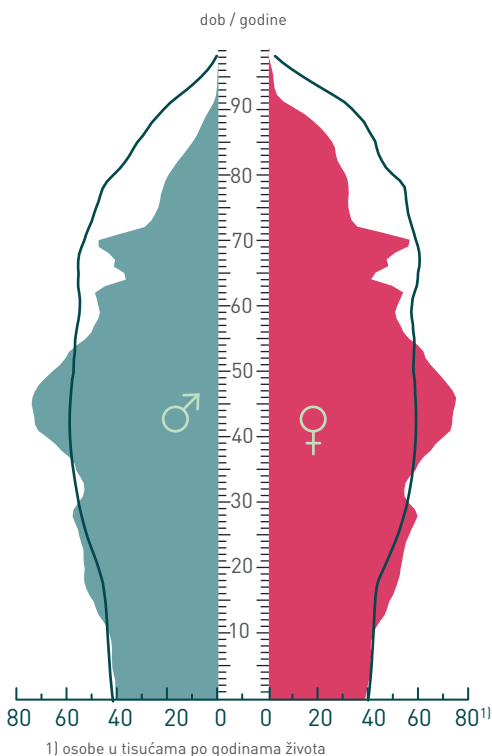

RAZVOJ BRUTO DOMAĆEG PROIZVODA

(1980 = 100)

PIRAMIDA POPULACIJE 2010 I PROGNOZA 2060

Socijalno osiguranje od posljedica nezgode

Sigurnost za slučaj nezgode na radu

! Broj osoba osiguranih od posljedica nezgode u 2011. godini iznosio je prosječno 6,1 milijuna ljudi. Osiguranje u slučaju nesreće pokriva se od doprinosa poslužitelja/ice u visini od 95,7%, a 4,3% preko ostalih primanja (savezni i obiteljski fondovi za izjednačavanje financijskih opterećenja).

SOCIJALNO OSIGURANJE OD POSLJEDICA NEZGODE OBUHVAĆA:

- **Sprečavanje** nezgoda na radu i profesionalnih bolesti
- **Zdravstvene zaštite na radu**
- **Liječenje od posljedica nezgoda**
- **Rehabilitaciju**
- **Naknade** zbog nezgoda na radu ili profesionalnih bolesti, npr. invalidske mirovine, naknade članovima obitelji pokojnika, naknade za gubitak samostalnosti.

! ZAŠTITA ŠKOLSKJE DJECE I STUDENATA

Od 1977. godine su školska djeca i studenti uključeni u sustav osiguranja od posljedica nezgode. Nezgode koje su povezane sa školovanjem pokrivene su socijalnim osiguranjem od posljedica nezgode. To su npr. nezgode na putu do škole ili kuće, nezgode prilikom učestvovanja u nastavi, na školskim izletima ili tečajevima skijanja.

Da bi se mogle koristiti usluge osiguranja, nezgode treba prijaviti osiguranju. Uprava škole je po zakonu obvezna prijaviti takve nezgode. Osiguranje školska djeca i studenti ne plaćaju doprinose. Financiranje tog osiguranja se vrši iz općih prihoda od doprinosa te iz obiteljskog fonda.

! PRIMJER:

Neki učenik je prilikom tečaja skijanja zadobio kompliciran prijelom noge te je helikopterom prevezen u bolnicu. Zatim je uslijedilo 14-dnevno liječenje u bolnici a nakon toga boravak od 21 dan u centru za rehabilitaciju.

Ukupni troškovi su iznosili cca 16.600 €.

Zaštita u slučaju bolesti

Danas je u Austriji oko 8,4 milijuna ljudi, odn. 99,9% stanovništva obuhvaćeno socijalnim zdravstvenim osiguranjem.

SOCIJALNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE POKRIVA SLIJEDEĆE:

- **Preventiva**
 - iskaznica za majku i dijete
 - pregledi mladih
 - preventivni pregledi
 - mjere za unapređivanje zdravlja
- **Bolest**
 - liječnička terapija i liječenje zuba
 - bolničko liječenje
 - lijekovi
 - njega bolesnika u kući
 - psihoterapija
 - dijagnostika od strane kliničkih psihologa
 - medicinska rehabilitacija
 - ergoterapija
 - naknada za bolovanje
 - povrat troškova (npr. za izabranog liječnika)
 - dodaci za troškove (npr. za zubne proteze)
- **Pomoćna** medicinska sredstva (npr. ortopedski ulošci) i pomoćna sredstva za invalide (npr. invalidska kolica)
- **Trudnoća i porođaj**
 - boravak u bolnici
 - naknada za rođenje

PRIMJERI TROŠKOVA OPERACIJE

(bez troškova njege, rehabilitacije, naknade za bolovanje, ...)

OPERACIJA SLIJEPOG CRIJEVA	880,-	€
OPERACIJA KUKA	6.130,-	€
OPERACIJA SRČANOG ZALISKA €	11.440,-	€

Uz mjesečni doprinos od prosječno 81 € uživaju osigurane osobe i njihovi članovi obitelji obimnu zaštitu (liječnika opće prakse, liječenje u bolnici, ...)

Oko 25% osoba obuhvaćenih ovom zaštitom su članovi obitelji koji su osigurani bez plaćanja doprinosa.

Ostvarivanje prava

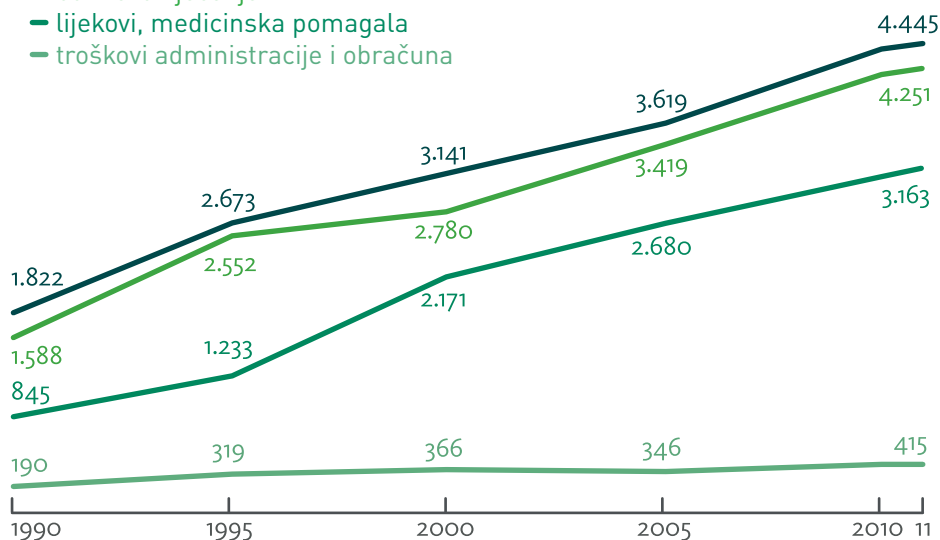
! Pomoću e-kartice mogu se bez gotovinskog plaćanja koristiti liječničke usluge – za koje bi u suprotnom trebalo platiti često prilično visoke račune. Ovaj princip je poznat kao naknada u naturi.

- ➔ **Nositelji zdravstvenog osiguranja** sklapaju ugovore s liječnicima i ostalim ugovornim partnerima (ljekarnici, fizioterapeuti, ...).
- ➔ **Ugovorni liječnici** su obvezni bolesnike liječiti na temelju zdravstvenih iskaznica (ili e-kartica). Svoje usluge zatim obračunavaju direktno zdravstvenom osiguranju.
- ➔ **Većina osiguranih** osoba plaća za zdravstvenu iskaznicu pristojbu od 10,0 € a zaposleni u javnim službama i samostalni poduzetnici plaćaju participaciju od 20 % liječničkog honorara. Postoji i niz raznih mogućnosti za oslobađanje od participacije.
- ➔ **Princip naturalnih usluga** osigurava jednostavan i nebirokratski pristup medicinskim uslugama.

NAJVIŠI IZDACI SOCIJALNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

(1990 – 2011 u milijunima €):

- liječnička pomoć, stomatološki tretman
- bolničko liječenje
- lijekovi, medicinska pomagala
- troškovi administracije i obračuna

Socijalno osiguranje od sada i na internetu! Tim putem korisnici mogu brzo i jednostavno stupiti u kontakt sa svojim osiguranjem. "Elektronsko socijalno osiguranje" predstavlja modernu inicijativu svih nositelja socijalnog osiguranja u Austriji. Pristup preko interneta trebao bi olakšati kontakte s građanima.

ESV - ELEKTRONSKO SOCIJALNO OSIGURANJE:

- **Informacije** o zdravstvenom osiguranju, osiguranju od posljedica nezgode i mirovinskom osiguranju
- **Formulari** i brošure za "skidanje" s interneta
- **Izvod podataka o osiguranju**, upit o statusu osiguranja
- **Aktualni grafički prikazi** austrijskog socijalnog osiguranja
- **Savjeti** o zdravlju
- **Kviz** o socijalnom osiguranju i zdravlju
- Mogućnosti **povratnih upita**
- **Izvodi** (mirovinski konto)

E-LIJEKOVI: JEDNOSTAVNO, SIGURNO

U električnom obliku možete vidjeti lijekove dostupne bez recepta od ljekarnika ili propisane kod strane liječnika. Na taj način se lakše može provjeriti i uočiti poželjno i nepoželjno djelovanje lijekova prije propisivanja istih. Ljekarnik može također prije izdavanja lijeka bez recepta vidjeti da li se isti može koristiti sa drugim lijekovima, te se na taj način djelovanje svih tvari usklađuje.

- **Sve tvari** propisanih i isporučenih lijekova **su usklađene.**
- **Ispisom osobnog preglednika lijekova** omogućen je jednostavan pregled svih trenutno korištenih lijekova.
- Na taj način liječnik i ljekarnik lakše mogu provjeriti i uočiti **poželjno i nepoželjno djelovanje lijekova.**
- **E-card** je ključ koji omogućava pristup **sigurno zaštićenim podacima o lijekovima.**
- Ovo je zajednički projekt u kojem svi **važni sudionici** svojim iskustvom i **stručnošću doprinose** zdravstvenom sustavu.

Više informacija potražite na:

www.gesundheit.gv.at i **www.chipkarte.at**